

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"Amerikan Tome"

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Justice
to all

NO. 104.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, SEPTEMBER 8, 1919.

LETO XXII. — VOL. XXII.

Amerika daje re-
sen opomin Mexiki

Premogarji so se
dvignili proti sili.

Washington, 6. sept. General Salvador, pristaš Carranza, svare v javnem pismu Meksikane, da stoji Meksika neposredno pred energičnim posredovanjem Amerike. V tem pismu ostro kritizira razmere v Meksiki.

Stotin Meksikanov pada vsak dan, pravi Alvarado, v bojih med vladnimi četami in rebeli in osem tisoč otrok umre vsako leto samo v mestu Meksiko radi pomankanja hrane, oblike in stanovanj.

Alvarado opominja Carranza, Obregon in Gonzaleza, da naj puste na stran osebne interese in naj se združijo v močno stranko, da se reši narodni položaj. Ti problemi so v prvi vrsti. Pomirjenje dežele, poravnanje notranjih in zunanjih dolgov, plačanje odsodninskih zahtev, vprašanje petroleja, naprava državnih in bančno vprašanje.

Alvarado apelira na Carranza, da naj on prevzame vodstvo in pozivlja Obregona in Gonzaleza, da naj opustita misel na kandidaturo za predsednika.

Združene države imajo takoj vzrok, da se vmešajo v Meksikanske razmere, da bo prišlo prej ali slej do konflikta, ako ga ne bodo znali Meksikanci preprečiti. Alvarado pravi, da bo predsednik Wilson svojo "watchful waiting" politiko opustil, ako bo na vsak protest od strani Zjed. držav sledil nov napad in nov umor od strani Meksika.

Pismo generala Alvarado konduje s sledenimi besedami: "Nobenega časa se ne sme izgubljati. Evropska vojska je končana; tri največje države so naši upniki in zahajajo izplačitev računov. Ob jednem pa zahtevajo poročilo za svoje državljane, kar tudi za njihove interese. Ako se bomo pri izpolnjevanju svojih dolžnosti pokazali nezmožne, bodo sami prevzeli protekcijo nad življenjem in imetjem, in dobro vesete, kaj to pomeni."

Danes se vrši seja direktorja Slov. N. Doma. Pričetek točno ob pol deveti uri zvečer.

Pisma imajo v našem uredništvu: Frank Brevelnik, Tony Skorich in Steve Vukovič. V uradu SNZ pa ima pismo John Pelc iz Zužemberka na dolenjskem.

V Cleveland je prišla Miss Mary Gladwin iz Akrona, ki je članica Rdečega Križa z Mr. Pavel Jevtich, ki bodela skupno v soboto dne 13. f. m. predaval v John Grdinovi dvorani ob 8:00 zvečer o tripljenju našega naroda v domovini. Kazale se bodo tudi slike iz zadnjih vojske in raznih pokrajin v Jugoslaviji. Vec bo razvidno iz plakatov. 50. bo vstopnila. Dobitek bo šel za Jugoslovanski Rdeči Križ.

Slovenci in Slovenke, vsi brez izjeme naj se vdeležijo tega nadvse zanimivega predavanja.

Članice Z. J. Z. I. D. kar kor člane SNZ se prosi, da se v pondeljek, 8. sept. vdele v obilnem številu seje, katero posegi kapitan Mr. Pavel Jevtich, ki je pred kratkim prišel iz Jugoslavije.

Rojak Lovrence Urbanija, ki je imel dosedaj svojo krojačnico na 4212 St. Clair ave. se je preselil na Addison Rd.

Charleston, W. Va. 6. sept. 500 oboroženih premogarjev je na potu proti Coal river distriktu, da prisilijo ondotočno premogovno družbo pripoznati unijo. West Virginija nima milicije in govorje je govoril z vojnimi tajnikom Bakerjem po telefonu in zahajeval na pomoč vladne čete. Poročila pravijo, da se bo tem premogarjem pridružilo še 3,000 premogarjev iz drugih okrajev, ki so vsi dobro oboroženi. Premogovna družba v Coal River okraju se pravilja, da brani svojo lastnino, ter je bilo poslanih tja en vagon strojnih pušk. Governor Cornwell je skušal si noči pomiriti premogarje in je zagotavljal, da so vesti nenesne o krutem postopaju lastnikov premogov v imenovanem distriktu napram premogarjem. Vlak iz Kanawha in Michigan, ki je dospel sem včeraj predpoldne, je bil poln premogarjev iz Gauley Bridge, ki so na potu proti Logan county, da se pridružijo ondi drugim štrajkujočim premogarjem pri Racine ali pri Little Coal River. Stvar je tako opasna in ako ne bodo ugodili zahtevam premogarjev, ki ne zahteva popolnoma nič druga kot pripoznanje unije, zna priti do velikih nemirov in moritve.

Farmar v zrakoplovu. Grand Island, Neb. Harry J. Hiles, živilorejec, ki ima "mal kosček" zemlje, okrog 7 tisoč akrov, si je kupil zrakoplov, da bo lažje nadzoroval svojo živino na pašniku.

Videla je umreti soproga in dva otroka.

Chicago, 6. sept. Herman Jahn se je podal v neki zapuščeni, 32-čevljev globok plinov vreslet, da izvrši neke poprave. Ko je prišel na dno, je čutil, da ga hočejo omamiti strupeni plini in je hitel po lestvi v globočino, da reši očeta, toda premagan od plina je zdrsnil z lestve in padel v zodo. Nato je prihitel drugi sin John, njegova sestra in mati k odprtini. John se je iztrgal iz rok matere in je bil hitel po lestvi, da reši brata in očeta. Mati je videla, ko je zaenkrat emabnil tudi John in hotel klicati na pomor. Toda sosedje so bili predalec, da bi se mogla dobiti hitra pomoč. Mati je padla v omedlevico. Hči je hitela do sosedov in ko so prihiteli so izvlekli tri mrtva trupla iz jame.

"Zob za zob." New York, 6. sept. Dr. Abraham Wolfson, dentist, danes ve, da so različni načini, kako se izdere zob, ne da bi bolnik kaj čuti. Ko je namreč izdiral zob nekemu bolniku mu je ukradel iz zepsa \$2800.

PETORČKI. Red Hat, Fla. 6. sept. Mrs. Oskar Bray iz Walden Bridge je postal srečna mati petorčkov, ki so vsi zdravi in čvrsti.

Avtstria podpis. Dunaj, 6. sept. Dr. Karl Rennert, nčelnim avstrijske mirovne delegacije, se je izjavil napram časniškem poročevalcem, da se bo vrnil v St. Germain v nedeljo, in da bo podpisal mirovne pogoje, ki so bili predloženi Avstriji ta teden.

III. REDNA KONVENCIJA S. D. Z.

POZDRAV DELEGATOM IN DELEGATINJAM KONVENCIJE.

Niste prišli, dragi bratje in sestre, iz širih krajev slovenskih naselbin Amerike, ampak zbrali ste se iz domače naselbine, da zborujete, kar potrebuje Slovenska Dobrodolna Zveza, novega, svežega, krepčilnega in naprednega. Ne more se Slovenska Dobrodolna Zveza primerjati z velikimi organizacijami po številu članstva, toda glede napredka, blagajne, edinstva in prave bratske zastopnosti se Slovenska Dobrodolna Zveza odlikuje pred vsemi slovenskimi organizacijami Amerike. In to je dovolj rečeno.

Slovenska Dobrodolna Zveza je dokaz, da je Cleveland zmožen velikih stvari. Kjer se rojaki združijo v Clevelandu v plemenitem načenu pomagati eden drugemu, in zbijajo politiko in druga nasprotiva iz svojih vrst in pravil, tam imajo vselej napredok. Brez strupnih strankarskih bojev in strasti, so v tej Zvezzi, mirno napredovali rojaki vseh prepričanj, vseh strank, vseh naziranj, ker edini namen Zvezze je dejansko pomagati bolnim in ponesrečenim, a vse drugo je izven Zvezze.

Odtod napredok, odtod edinstvo. Ni nas sram danes nikogar, in ravno tu smo zvedeli, kako velik duh naprednosti in podjetnosti ima slovenski narod v sebi na gospodarskem in družbenem polju, če se zjedini in deluje po gotovi poti nesobično, brez stranke in političnega boja.

V tem duhu ste gotovo prišli tudi vi na konvencijo, bratje in sestre. Ohraniti notranji mir v organizaciji, spopolniti pravila, če močno dati še večje ugodnosti organizaciji, še bolj skrbeti za brate in postaviti še večjo sigurnost za točno izplačilo vseh tirjatev od strani članstva. Kako članom hitreje in bolje pomagati, to bi moral biti smoter delegacije.

Mnogo važnih stvari je pred vami, ker tudi organizacija, o kateri se pravi, da je popolnoma, potrebuje še vedno mnogo novega in naprednega. Poznate člane in članice, poznate razmere, ki vladajo v Clevelandu, in pri društvenem poslovanju ste se prepričali, da je bilo marsikaj izpuščenega v pravilih, kar bi se lahko naredilo.

Sedaj je čas in prilika za to. Kot bratje se boste pogovorili in naredili sklepke kot možaki. Nikdar ne omenite stranko ali prepričanje, kadar se gre za skupno korist. Da, mogoče je ravno na konvenciji prilika, da si ta ali oni scisti vest in pove kaj ga teži, toda vselej potom reda in miru. Organizacija je dovolj velika za može in žene vseh strank in vseh prepričanj, denarja za podporo je za vse dovolj, podporo so pa vsi potrebeni v slučaju bolezni ali nesreče.

Mnogo vitalnih točk bo treba razmotriti na tej konvenciji, kakor glede otroškega oddelka, glede podpore izven Ohio. Premišljeno in resno lahko naredite vse, kar je v korist, v pravo korist Zvezze. Vlaja delegatov odločuje, in prepričani smo, da ne boste naredili ničesar, kar v resnici ne bi bilo v korist skupnega članstva.

Pozdravljamo vas kot brate, zbrane sedaj tretjič pri konvenciji, majhne toda edine, složne in ponosne organizacije Slovenske Dobrodolne Zveze.

Uredništvo glasila.

Grozodejstva ogr-
skih boljsevikov.

Kaj nameravajo za-
vezniki s Turki?

Geneva, Švica, 6. sept. Rumunski urad v Bernu trdi, da so rumunske čete v Budimpešti dobile 270 trupel, ki so bili žrtve ogrskih boljsevikov pod parlamentarnim poslopjem. V nekem drugem poslopju so dobili nadaljnih 60 trupel in v nekem samostanu so našli osemdeset duhovnikov, ki so bili tam zaprti in izstradani do smrti. Najgroznejši je bil čin boljsevikov, da so občestovanega duhovnika z imenom Hoch pribili na križ pred njegovo cerkvijo. Vsa ta grozodejstva so bila izvršena na povelje Tibor Szamuely, enega izmed voditeljev komunistov in z dovoljenjem Bela Kun-a, prejšnjega diktatorja ogrskih boljsevške vlade.

Napram osmim tukajšnjim odvetnikom so bile vložene težke obtožbe pri predsedniku clevelandske zbornice odvetnikov. Imena teh odvetnikov se zaenkrat še drže tajno in ne pridejo v javnost, dokler se slučajata natancno ne preišče. Odvetniki so obtoženi, da so ogoljufali ljudi, ki so jih zastopali pri raznih tožbah za precejšne svote sejanja.

Mesto bo zidalo sesalnice za vodo v jezeru na E. 140. cesti. Ta sesalnica bo dala vsak dan 150.000.000 galon vode vsak dan mestu, ter bo stala \$5.000.000. Mesto potrebje več vode in na ta način, da se postavi novo sesalko in bo vse vode, se bo zidalo v Clevelandu veliko več tovaren.

Policija isče nekega o-krog 40 let starega moža, ki hodi od hiše do hiše in jemlje naročila za milo, katero naj bi dobavila neka tvořka iz Cincinnatia. Možak vzame objednjem z naročilom tudi nekaj denarja naprej in potem je kupčija pri kraju, ne pride milo, ne denar.

S pavovim perjem so se hotele postavljati tri mlade lepotice, ki so se našlišale od nog do glave kakor milijonke, a oblike je bila pokrađena iz različnih trgovin. Policia jih je prijela in zaostornim srcem so se morale posloviti odjelinjih oblik in jih vrniti lastnikom. Sedaj bo imele čas v zaporih premisljivati minljivost tega sveta.

V Consolidated Oil Co. Na Willey ave. je požar uničil 500 galon bencina in 1200 galon olja. Škoda cenijo na \$5.000.

Letošnji mesec avgust je bil najbolj moker od leta 1872 — kar se tiče dejstva seveda, najbolj suh pa od 12. oktobra 1492, ta dan je namreč Kolumbus "znajdu" Ameriko.

Ivan Kopitar, ki je bil odšel iz Clevelandu med jugoslovanske prostovoljce, se je ponesrečil doma, kot poročajo iz domovine. Peljal se je s kamniško železnicijo in je padał iz vlaka med postajama Cnučne-Trzin in si zlomil roko tako nesrečno, da so mu jo morali odrezati nad kolencem. Kopitar se je ves čas juhaško boril v Srbiji in je prišel z vojsko popolnoma zdrav.

Berlin, 7. sept. Mesto Steinberg je izvolil prvega ženskega župana, gospo Schuchard, ki je žena nekega gostilnišča. Enake vesti se je vpisalo 1700 otrok in je slišijo tudi iz Ograke.

Paris, 6. sept. Avstrijska in bolgarska mirovna pogoda se že skoro gotove in bo podpisane še ta teden, avstrijska v četrtek in bolgarska baje drugi dan potem. Mirovna pogodba za Ogrsko bo pripravljena kakor hitro se ustavijo stalna vlada v Budimpešti in bo poslala delegate v Paris.

Dosedanje mirovne pogode so bile predložene ali podpisane, medtem ko so boljsporne točke pustili nedotaknjene za poznejši čas. Tako je bilo odloženo vprašanje o Dalmaciji in obrežju, Traciji, Dobrudži. A najbolj pa bili glavo zaveznikom vprašanje Turčije. To vprašanje postaja vsak dan bolj kočljiv. Francija, Italija, Angleška in Grčija ne vidijo skoraj nobenega upanja, da bi se moglo vprašanje Turčije rešiti brez resnega konflikta, a kobi bi hoteli ustreči vsem, ki imajo kake zahteve glede Turčije.

Italija ima svoje aspiracije v južni Anatoliji, Grčija v Smyrni, Angleška in Francoska v Syriji in Grčija zahteva večji del Tracije. Pač so zavezniki zaslisičali turške mirovne delegate, a so jih zoper poslali domov, ko so spreli kako nevarno da je reševati to vprašanje pred drugimi.

Ameriki je bilo ponudeno da sprejme protektorat nad Turčijo in je od nje odvisna bodočnost te države. Zjedno državo se še niso odločile ali se bodo kaj vmešavale v evropske zadeve ali ne. Vsekakor bo ta orah še kako trd in za to klobaso se utegnejo zavezniki še kaj ostro pograbi.

—Ne samo Nemčija in Avstrija, tudi Italija je izgubila vojno! Tega mnenja ni nihče drugi, kakor bivši šef nemškega generalnega štaba pl. Ludendorff, ki pravi med drugim: "Največja napaka Antante je, da je preprečila prikljepitev Nemške Avstrije k Nemčiji. Naravnii zakoni so silnejši, kakor vsaka človeška odredba. Narod, kakor nemški, je potreben element v organizaciji sveta s svojimi zakoni in funkcijami. Vsak poskus, da bi se ta narod postrelil ob tla, more povzročiti samo nasprotni učinek. Kdo bi hotel preprečiti svoboden razvoj takšnega naroda, bi povzročil samo usodepolne nove svetovne požare. Evropa bo se v kratkem prepričala, da je v njenem lastnem interesu, da nanovo zgradi Nemčijo. Te zgradbe pa se mora pred vsemi drugimi udeležiti Italija, zakaj vojno, tako je povdarijal Ludendorff, nista izgubili samo Nemčija in Avstro-Ogrska, marveč vsa bivaša trozveza t. j. tudi Italija!"

Ta Ludendorffova sodba je nemara docela pravilna. Morda pokažejo že najbližnji dogodki, da si Italija po krvici lasti naslov zmagujoci države.

Boljseviki so ubili 23 Amerikancev.

London, 6. sept. V bližini Vladivostoka so boljseviki ubili v nekem boju 23 Ameriških vojakov. Ti Amerikanici so bili del vojašva, ki je vzdrževal red za vladne organe.

"AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

N A R O C N I N A:

Za Ameriko - - - \$3.00	Za Cleveland po pošti - - \$4.00
Za Evropo - - - \$4.00	Pomembna številka - - 32

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošlijo na "Ameriska Domovina" 8118 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 180

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 104. Mon. Sept. 8. 1919.

Kaj vznemirja Italijo.

Dopisnik laškega lista "Secolo" piše iz Pariza, da je bila imenovana od jugoslovanske vlade komisija ameriških inženirjev, ki proučuje načrte za gradnjo novih železnic po Jugoslaviji. Isti italijanski časopis trdi, da se je že oglašila skupina ameriških bankirjev in finančirjev, ki bodo položili potreben denar, da se železnice uresničijo in v kratkem zgradijo, dočim je druga skupina ameriških finančnikov pripravljena stopiti v zvezo s hrvatskimi in srbskimi paroplovimi družbami glede pomorskega prometa med Jugoslavijo in med Zjedinjenimi državami.

Objednem omenja isti italijanski list, da se je v Pragi ustanovila glavna podružnica neke "Commercial Corporation", ki ima isti namen in načrt, graditi železnice in čehoslovaški republiki in skrbeti za promet med česko in ameriško republiko. V New Yorku je glavni stan omenjenje korporacije, ki ima za podlagu obratnega kapitala pet milijon dolarjev.

Potem pa piše dopisnik "Secola" sledče: "Kaj nam vse to znači? Jasno je, da namerava Amerika gospodarsko pomagati Jugoslaviji in pospešiti njen razvoj na gospodarskem polju. Vidimo tudi, kako silno se zanima Amerika za novo češko republiko. Vse to nam dokazuje, da je delo ameriškega prodiranja na Balkan dobro premišljeno in prestudirano. Amerikanec ne vtakne nikamor svojega dejanja, kjer ne prizakuje lepega izplačila, a resnica je tudi, da ni tako vestnih, poštensih in dalekovidnih gospodarskih ljudi kot so Amerikanci. Toltko bolje je torej za nas, Italijane, ako Amerika pred vratmi naših tržišč postavi bogate in napredne ter gospodarsko močne narode, katerimi moremo konečno vendar živeti v prijateljskih razmerah, a hočemo kaj doseči. Toda je še nekaj, radi cesar moramo enake pojave jako natančno zasledovati. Kaj pomeni industrijsko sodelovanje Amerikancev in Jugoslovanov? Ali ni resnica, da ce bodo Jugosloveni in Amerikanci na industrijskem polju skupno delovali, da bodo prešli tudi na politični polje in pomagali Jugoslovanom? Ko se je razpravljalo na mirovni konferenci glede usode Reke, teda Wilson ni govoril samo o svojih 14. točkah, ampak tudi v dogovorih med newyorskimi bankirji in belgrajsko vlado glede gradnje jugoslovanskih železnic."

Potem pa članek "Secola" opominja italijansko vladu, naj nikar ne zamudi prilike. Pravil, da je italijanska vlad mnogo zamudila, ker je izključno delovala samo na političnem polju na mirovni konferenci, a gospodarsko polje je pustila vnem. Jugosloveni niso želi uspehov na političnem polju, toda sedaj bodo skoro želi uspehe na gospodarskem polju. Politika Italije na mirovni konferenci, piše "Secolo", bi moral biti taka, da bi se zblžala Jugoslaviji. Kajti ako bo Amerika skrbela za gospodarski razvoj Jugoslavije, teda je Italija potisnjena popolnoma v stran, in Italija bo imela od tega veliko večjo škodo kot pa će bi zgubila vse tiste province, za katere so se italijanski mirovni delegatje tako potezali.

"Secolo" konečno opominja vladu, naj poskusi vse sile, da pridobi ameriške kroge, da store isto za Italijo, kar delajo za Jugoslavijo. Toda ameriški krogi dobro vedo kaj delajo. Oni dobro vedo, da ima Jugoslavija boljšo bodočnost kot Italija, da je Jugoslavija poštena, iskrena država, dočim sestoji Italija s hinavstva, nemoralne politike in blufa, ki mora prej ali slej razpasti. Call the bluff!

CARIGRAD IN JUGOSLAVIJA.

Mi Jugoslovani moramo v začetku svetovne vojne do 50.000 Hrvatov, Srbov in Slovencev, slednjih razmerno najmanj. Bili so to večinoma kapitani parnikov in ladij, mornarji, obrtniki, trgovci in delavci. V Carigradu se je od nekdaj govorilo in se še govoriti hrvatsko in srbsko prav tako kakor se govoriti armensko, grško, turško, francosko, angleško in italijansko. Mnogo jugoslovenskih muslimanov iz Bosne in Hercegovine se nahaja že dolgo vrsto let v Carigradu, v bosporskem Skadru, Bruslju, sv. Štefanu, da celo v Smyrni in v drugih mestih Male Azije. Ta dejstva so prav dober kvas za sistematično naseljevanje Jugoslovanov v Carigradu. To naseljevanje bi se moralno izvesti organizirano, napram našim gospodarskim potrebam in koristim, ki jih dobi Carigrad in Mala Azija od Jugoslovanov in nasportno. Jugoslovani od Carigrada in Male Azije.

Potrebitno je toraj že sedaj živahnino in brez prenehajanja delovati in pripravljati se, da

se naši trgovini, našemu prometu in vsem našim gospodarskim potrebam odpro do stojna in prijetna pot v Carigrad. Nemudoma je treba v Carigrad jugoslovenskega poštnika, generalnega konzulata, trgovinske in mornariške akademije, trgovinski muzeju, javnih šolah, realne gimnazije, trgovske akademije. To so točke, o katerih je treba razmisljati. Predvsem je treba značajnih, izvezbanih, trezno mislečih in izkušenih ljudi, ki poznavajo orient in Carigrad. To velja prav posebno dobro angleško pravilo: "The right man in the right place!"

Če se bo od strani jugoslovanske vlade delovalo pametno in modro, tedaj bo Carigrad za našo državo SHS neizčrpljiv vrelec uspehov. Da, mogoče tudi političnih uspehov. Ne ve se kaj bodočnost skriva za seboj. Eno je gotovo. Sigurno je, da bodojo Slovani v Evropi igrali veliko vlogo. Politično-gospodarska politika Slovanov mora priti enkrat do veljave. In ta politika bo zgodovinskega pomena. In kadar se enkrat to zgoditi, ali ni mogoče, da bo Jugoslavija, katere že danes spoštujejo največje velesile, potem ko bo imela za sosedje in najboljše prijatelje Ruse, Poljake, Čehoslovska, odločilno besedilo, kdo bo pravzaprav gospodar Carigrada!

IZ STARE DOMOVINE.

Poštni promet Novo mesto-Št. Jernej-Konstanjevica. Opetovano je bilo poročano o nerednem poštnem prometu. Novo mesto-Št. Jernej-Konstanjevica-Krško, pa živrst se ne zmeni za to. Najbi se vpeljala vsaj enkratna redna poštna vožnja Novo mesto-Krško in obratno na dan. Pošta, ki prihaja sedaj vsak drugi dan, man prinaša časopise, pisma, spremnice, nakaznice in zavitek, kakor tudi vse nujne stvari tedaj se vsaki tretji dan. Ako je kaj nujnega za občino, orožništvo in druge javne korporacije izostane vkljub temu, da pride potem naenkrat tolično sitnosti in nepotrebna preobabilna dela. Prizadeti so vsi javni, funkcionarji, trgovci, ki imajo vendar vedno veliko opravila s pošto in posamezniki ki imajo več ali manj s pošto opraviti.

Porocila se je gospa Mila dr. Rudeževa roj. Globočnik, z veleposestnikom baronom dr. Julijem Haynauom iz Grada.

Poročil se je gospod Angel Hribar, vladni nadkomisar, z gospo Rozi Fabičič iz Gorice. Cestitamo!

Zasačeni roparji v Ljubljani. Tekom meseca junija t. l.

se je dogodilo v ljubljanski okolici in deloma tudi v območju mesta Ljubljane samem cela vrsta roparskih napadov, ne da bi bilo mogoče priti tem zločincem na sled kljub neutrudljivemu zasledovanju policijskih organov. Nobeden napadec ni mogel o napadalcih dati drugih podatkov, nego da so bili to vojaki in vsakdo je le trdil, da se je silno prestrasil. Dne 11. t. m. pa se je vračal ob 23. ur domov po Streliški ulici v Zavrtanek, noseč seboj na hrbtnik z živili. Blizu otroške bolnice pa so ga ustavili štirje vojaki in ga ogovorili. Vprašali so ga je li civilist in kaj da nosi. Zavrtanek je bil tudi v civilni obleki, da si je v vojaški službi, kar jim je tudi povedal in se celo legitimiral. Vse to pa mu ni pomagalo. Napadalci so mu vzeli na hrtnik in dva napadalca sta ga še parkrat udarila po glavi, nakar je bil klicati Zavrtanek na pomoč, dočim so napadalci zbežali. Na srečo pa jim je Zavrtanek sledil in je cel dogodek na Ambroževem trgu opisal službujočemu stražniku. Ker je pa ta malo prej videl tudi preko Ambroževega trga vojaka z nahtnikom, ki je krenil v Sv. Petra vojašnico, sta stražnik in Zavrtanek vojak sledila v vojašnico in ga zasačila tamkaj še na dvorišču. Bil je to eden napadalcev in sicer neki Josip Novak, poddesetnik slov. plan. polka, rojen 1898 v Metliki. Tako zasiščan je označil še ostale svoje tri tovariše in sicer Alojzija Bele, rojen 1897 v Št. Mihelu - Stopiče pri Novem mestu, Franceta Snoj, rojen 1897 v Tomišlu pri Ljubljani, Alojzija Stampel, rojen 1899 v Prečni pri Novem mestu. Sumi se, da so izvršili tisti še druge roparske napade v Ljubljani in okolici. Prizadeti prejšnji napadenci se bodo sedaj konfrontirali z aretovanci in je pričakovati, da bo preiskava podala še, marsikako, zanimivo podrobnost. Vsekakor pa se bo z roparji kar najstrožje postopalo in zasluzeno plačilo ne bo izostalo.

RAD BI ZVEDEL za Johna Vidmar, ki se je prej nahašel na 6601 Bonna ave. Kdor mi naznam njegov naslov, dob 55.00 nagrade. Frank Cikago, 1088 E. 103rd St. Collinwood. (106)

ISČE SE DEKLE za v pisarno pri zavodružniku. Nobenega predznanja ni potreba.

Dr. F. L. Kennedy, 5402 Superior ave. Room 8. Telephone Rosedale 2377. (106)

NAPRODAJUJU dve skorje nove pedi kuho, ena za premog in plin, ena za plin; ravnojam se prodaja tudi nov gramofon. Prodaja se radi sestavlje. Prodajalo se bo samo v soboto, 13. t. m. popoldne, 6221 St. Clair ave. (zgoraj).

NAZANILLO.

Naznanjam, da sem svojo krožnico prestavil iz Zužemberka, 4212 St. Clair ave. v Ribnico, na 1129 Addison Rd. nasproti javne tele. Lovrec Urbanija, krožnica.

NAPRODAJU je peč za grtje, na premog in plin, malo rabljena. 6705 Bonna ave. (zgoraj, spodaj). (106)

ZAHVALA in NAZANILLO

Globoko potri in v bridki žalosti naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul naš iskreno ljubljeni sin, ozirom brat

Edward Mrvar

ki nas je zapustil v cvetu mladosti, star 23 let.

Tem potom se najiskrenejše zahvaljujemo Rev. B. Ponikvarju in Rev. A. Bombaču, ki sta ranjega obiskovala v bolezni in za lepe obrede pri pogrebu. Prisčna zahvala vsem, ki so nam izrazili sočutje ob izgubi ljubljene ranjega, vsem darovalcem prekrasnih vencev, vsem, ki so ranjega pokropili na mrtvaškem odru in vsem ki so ga spremili na njegovem zadnjem potu na pokopališče.

So Euclid, 0. 4. septembra, 1919.

Žalujoci ostali:
JOHN MRVAR in SOPROGA, stariši,
BRATJE in SESTRE

NAPRODAJU je avion in trgovina z vso opremo in stanovanjem. 5 sob. Izvrsna prilika za Slovence, ker je v sredini slovenske naselbine. 1315 E. 8th St. (106)

ČEDNA BOBA na celični za enega ali 2 fanti, brez hrane 995 E. 74th St. (106)

IZJAVA.

V pojasnilo vsem mojim prijateljem in tistim, katerih se tiha.

Izjavljam tem potom, da sem pripravljen vsak čas prevesti trgovino na 911 Addison Rd. zaradi za isto vse.

Kdor je meni pisal gospod John Možina.

Lepa prilika za dotično osebo, da pride do svojega denarja nazaj.

Joe Zuker. (106)

FRANK WAHČICH

Slovenska trgovina

Z ŽENSKIM BLAGOM
IN OPRAVO.

746 E. 152nd St.
v Collinwoodu,

PODPIRAJTE DOMAČINA.

Spodaj podpisani Jugoslovani se priporočam vsem Slovencem in Hrvatom za vešavovrstna plomerska dela, kakor upeljavanje toilets, sinkov, boilers, in tako dalje. Vse delo izvršujem v vašo popolno zadovoljnost in garantirano, po zmernih cenah. Priporočam se vsem rojakom v obilju naročila. Podpirajte domačega človeka, ki vam poštevno postreže.

NICK DAVIDOVICH,
66ao St. Clair ave.
Tel. Princeton 1173 W.

Dr. S. Hollander,
zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarino

Ure od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

Zaprt ob sredah pop.
tudi v nedeljo zjutraj.

Dr. Semolunas
O. D.

SPECIALIST ZA OČI.
8115 ST. CLAIR AVENUE.
2. nadstropje.

Zdravimo oči in jih preizčemo.
Prekrbimo prava očala.

Odda se čedna soba v najem, električna luč in kopališče. 1180 E. 61st St. zgoraj. (105)

SOBA SE ODDA v najem. Vpraša se po 5. uri zvečer, 1060 E. 69th St. (104)

Dr. J. V.
ZUPNIK,
SLOVENSKI
ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.
Krasnovec poslopje nad Grdinovo trgovino.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.
Uradne ure od 8:00 zjutraj do 8:30 zvečer.

Liberty bondi so enakomno eni vrednosti po vrednosti.

BOLNI MOŽJE IN ŽENSKE PRIDITE K MENI!

CE SE VAM NI POSEBNO DOBITI OLJALJINA ZA VASO BOLEZNIE, PRIDI TE IN PREHSCIMO VAS VARTONI, IMAM MNOGO LET SKUDNJE, PRI ZDRAVILJU KRONICNIH IN NERVOZNIH BOLEZNIP.

CE VI BOLEHATE NA KAKI KRONICNI, NERVOZNI, KRVNI, KOZNI ALI KOMPPLICIRANI BOLEZNIE, ALI CE STE BOLNI NA ZELODOCU, OBISTIH, ALI CE IMATE REVMATIZEM, ZGUBO APETITA, GLAVOLUP, VPRASAJTE MENE.

Po m. n. t. v. Nasvet in preiskava je zastav: Odznanja zdravilja postanejo lahko nevarna. Pridite k meni takoj, če potrebujete naši skrbnega zdravilnika.

Uradna ure od 10. z. do 8. zvečer.

DR. KENEALY

647 Euclid ave. Second Floor, Cleveland, Ohio.

Naproti Taylor arkade. Republic Bidg.

Poleg Star Gledališča.

HANS IZ ISLANDA,

Roman

To zasledovanje me je precej zamudilo, vendar ne toliko, da ti ne bi sledil na celi poti. Spiagudry, videl si me v vasi Elmo, ko si govoril z morem, ki je nosil premogarski klobuk; ta mož sem bil jaz; moje stopinje in moj glas si slišal, ko si plezal s svojim spremjevalcem po teh skalnih. Da, bil sem ti povsod za petami."

Spiagudry pač ni bilo treba tega pripovedovati, kajti je iz dna srca preprican da je vse to resnica. Valjal se je po tleh pred svojim strašnim sodnikom in govoriti ni mogel druga kot od časa do časa izustiti besedo: "Milost!"

Mali mož pa še vedno stoji pred njim s prekrizanimi rokami ter ga pogleduje s pogledom morilca, ki je pripravljen svoji žrtvi zadavati vrat. Njegove oči so razširjale okoli večji plamen kot pa ogenj pred Spiagudryjem.

"Vprašaj skrinjico, da ti reši življenje, kot si prej trdil da je skrinjica tvoja rešitelja," pripomni Hans s sarkastičnim nasmehom.

"Milost, gospod Hans, milost!" ponavlja uboga žrtev.

"Svaril sem te, da ostaneš meni zvest in da si gluhi za vse kar se godi okoli tebe. Nezvest si mi postal, prodal si se drugemu. Ali veš kaj to pomeni izneveriti se Hansu iz Islanda?"

Stražnik je le predobro veden, toraj ne odgovori ničesar, ampak le zaječi.

"Ne boj se ničesar," reče Hans, "prisem tи, da te ne bom ločil od tvojega bogastva."

Po teh besedah odpne Hans svoj pas, katerega pritrdi skozi rinko na pokrovu skupaj okoli vrata Spiagudry supaj okoli vrata Spiagudry ki se je kar šibil pod težo skrinjice.

"Pojdi," zapove pošast, "po vej mi pa še prej, kateremu zlodju želiš priporočiti svojo dušo? Ne obotavljam se, naredi hitro, poklici ga, ker sicer te zadavi druga pošast, ki ti nikakor ni naklonjena."

Obupani starci mož, ki je že zdavnaj izgubil vso moč govora, pada na kolena pred strašnim Hansom. Z rokami maha okoli sebe in jekla nerazumljive besede.

"Ne, ne," odvrne njegov mučitelj, "nikakor ne, moj zvesti Spiagudry, nikar se ne boj, da ostane tvoj mladi mojster brez spremjevalca. Prenevorno je v teh gorančkovih samemu hoditi okoli. Obljubim ti, da gre tvoj mojster ravno tja, kamor boš tel ti. Sledi mi, jaz pa bom kazal pot tvojemu mojstru. Pojdil!"

Po teh besedah zgrabi Hans nesrečnega moža kot zgrabi tiger strupeno kačo, ga nese po trhlih stopnicah proti vrhu stolpa, in trenutek pozneje je strašen krik odmeval v nočni temi po vsej okolici. Nad tem krikom pa se je razleglo pošastno, gromovito smejanje.

Trindvajseto poglavje.

Medtem pa je podjetni Ordener, ki je pri plezanju po trhlih stopnicah stolpa navzgor prišel večkrat zaporedoma v nevarnost, da mu spodrsne in se zvrne v zijajoči prepad pod njim, dospel do vrhuncu debelega in okroglega stolpnega zida. Pri njegovem nepričakovanim obisku se je dvignila jata temnih starih sov uharic v zrak; nekaj časa so obkroževali nepoznanega in vsliljivega tujca, ki jih moti v njih spanju, a kmalu potem so odletele proč, in kamenje, omečano radi, njih nenadnega izbruhu, se je odlučilo od zidine in se valilo proti dnu, odletavajoč po skalovju in zidovju z glasnim, votlim sopotom.

Da je Ordener ob vsakem drugem času prišel na vrh stolpa, bi njegov pogled govoril se zazri blizu in daleč, in zanimal bi se v globičino nemoten, in uživanje nočne sreča se je porodila v srcu

Voditelji skupin tujezenskih jezikov v Clevelandu so prijazno vabljeni, da se posvetujejo z Mr. Wilesom v Mestni hiši.

AN OLD FRIEND AND A NEW LEADER.

Last week the Cleveland Americanization Council chose Mr. E. P. Wiles to direct the big work which the council has under way. Mr. Wiles is the good and trusted friend of thousands of Cleveland residents, both native-born and foreign-born.

His honesty, fairness and ability are respected by the men who own the industries which give so many of us employment. He has the confidence of the many foreign-born citizens of Cleveland who know him.

Formerly Mr. Wiles was supervisor of Americanization in the Cleveland public schools. He had much to do with organizing classes in which many foreign-born learned English and started on the way to better salaries, better homes and greater happiness.

For the past year he has been engaged in the same undertaking in Akron. His efforts there met with great success as hundreds of the foreign-born of Akron will gratefully testify. Now he is in Cleveland again to be the director of Americanization for the Americanization Council.

Mr. Wiles will devote all of his time and effort to the task of establishing English classes and of making it possible for the foreign-born to enjoy the same privileges and pleasures that good native-born citizens have.

He will work with the board of education which will train and provide teachers of English and establish English classes for the foreign-born in many parts of the city. Next week a list of such classes, to open this month, will be published as part of the weekly message. He will do his best to have the large shops and factories of Cleveland establish similar classes.

To bring about better education, better jobs, and the enjoyment of American citizenship for the foreign-born, he will make it his business to get the help of every factory owner, superintendent and foreman in Cleveland.

In short, Mr. Wiles, an old friend of so many of us, is the leader in this effort to bring all of us, native-born and foreign-born, closer together in the knowledge of America's language and by better understanding of our country and of one another.

As well as any other man he knows that the city and the nation, and industry itself, have faults that must be corrected. He is going about the work of correcting in the sane, sensible way. He wants native-born and foreign-born to have the same rights and privileges.

And he will tell you that you must do your share to attain these. The first thing is to learn English. Be sure to read next week's message with the list of English classes to start this month.

Published by arrangement of the Cleveland Americanization Council.

Keep these weekly talks. They mean success. This is No. 6. Watch for No. 7. Copyright.

Star prijatelj in nov voditelj.

Zadnji teden je imenoval odbor za poamerikanjenje Mr. E. P. Wiles-a voditelja velika dela, katerega ima ta odbor v programu. Mr. Wiles je dober in odkritosrčen prijatelj tisočev prebivalcev Clevelanda, tu rojenih, kakor inozemcev.

Njegova poštenost, odkritosrčnost in zmožnost je visoko spoštovana od mož, ki so lastniki podjetij, ki dajo tolikim od nas zasluga. On ima zaupanje od mnogih, v inozemstvu rojenih državljanov, ki ga poznajo.

Poprej je bil Mr. Wiles nadzornik poamerikanjenja v clevelandskih javnih šolah. Mnogo se je trudil da je organiziral razrede, v katerih se je mnogo inozemcev učilo angleščine in načina k boljšemu zaslugu, boljšemu domovju in večji sreči.

Eno leto je imel isto delo v Akronu. Tam je bil njegov trud poplačen z velikim uspehom, kar bo stotine inozemcev v Akronu hvaležno potrdilo. Zdaj se zopet nahaja v Clevelandu, kjer bo kot ravnatelj amerikanizacije deloval za odbor za poamerikanjenje.

Mr. Wiles bo ves svoj čas posvetil nalogi, ustanoviti angleške razrede, in da bo inozemcem pomagal, da si pridobijo istih pravic in dobrot, katere imajo tu rojeni državljanji.

Dela bo skupno s šolskim svetom, ki bo izuril angleške učitelje in v raznih mestnih delih ustanovil angleške razrede za inozemce. Prihodnji teden se bo izdala lista takih razredov, ki bodo v tem mesecu odprt, kot del tedenskih poročil. Potrudil se bo, da nagovori velike tovarne in podjetja, da ustanove enake učne razrede.

Da doseže za inozemce boljšo izobrazbo, boljše službe in čast postati ameriški državljan, si bo nadel nalogo, da si pridobi pomoč vsakega lastnika tovaren, ravnateljev in preddelavcev v Clevelandu.

Kratkomalo, Mr. Wiles, ki je mnogim izmed nas poznan kot dober prijatelj, bo vodnik v tem stremljenju, da nas vse, tu rojene, kakor inozemce, tesneje zveže z boljšim znanjem ameriškega jezika in boljšega poznanja dežele in naših sodržavljanov.

On ve tako dobro kot vsakdo drugi, da ima mesto in narod, kakor tudi industrija napake, ki se morajo zboljšati. On bo začel zboljšanje po pametnem in treznem načinu. On hoče, da imajo tu rojeni in inozemci iste pravice in ugodnosti.

On vam bo povedal, da morete tudi vi svoj del doprinesti, da se te dosežejo. Prva je, učiti se angleškega jezika. Ne zamudite, brati poslanico prihodnjem teden, ki bo vsebovala imena angleških razredov, ki se prične ta teden.

Priobčeno v sporazumu z Clevelandskim odborom za poamerikanjenje.

Spravite ta tedenska poročila.
Pomenijo uspeh.
Ta je štev. 6.
Pazite na štev. 7.

Charles T. Henderson

Lake Shore Banking & Trust Co.

ST. CLAIR AVE. VOGAL 55. CESTE

Posiljamo denar v staro domovino točno in hitro. Vsaka posiljatev je jamčena. Prodajamo škatle. Pomagamo dobiti legitimacije, pase. Plaćamo od hramnih vlog 4 proc. obresti. Pišite za našalne informacije slovensko ali hrvatsko.

J. B. MIHALJEVIC.

upravitelj inozemskega oddelka.

Kaj je telesno razdrženje ali fizična razdalja, če je dvoje srca nerazdržljivo zvezanih po eni sami misli in skupni želji? Prava ljubezen lahko trpi, toda umrje nikdar.

Kdo izmed vas ni mogoče zaporedoma večkrat stal dežvenega večera pod motno razsvetljenim oknom? Kdo izmed vas ni šel sto in stokrat mimo gotovih vrat, mimo gotove hiše? Kdo ni obiskoval zvečer, v polmraku, samotne steze in je mahoma zagleda blesk belega krila. Komu srce ni bilo v sivo silo, kdo je bila ljubica tako blizu, vendar tako daleč? Človek, ki nikdar ni imel teh čustev, pač lahko reče, da nikdar ni resnično ljubil.

(Dalej pri.)

NAPRODAJ je lepa hiša 7 sob, lot 40X185. Cena \$4600. 1779 E. 45th St. Ilk lot. Cena \$3500. 1370 E. 65th St. (105)

ODDA se kuhinja in soba v sijem. (105)